

95 rocznica śmierci Patrona Szkoły Podstawowej nr 1 w Ogrodzieńcu
„Złe niewątpliwie jest tylko jedno: krzywda bliźniego. Człowiek – jest to rzecz święta, której krzywdzić nikomu nie wolno”.

Ludzie bezdomni Stefan Żeromski

(pseud. Maurycy Zych, Józef Katerla, Stefan Omżerski, Stefan Iksmoreż)
- pisarz, dramaturg, publicysta.

Urodzony 14 października 1864 r. w Strawczynie,
zmarł 20 listopada 1925 r. w Warszawie.

1 listopada 1864 r. ochrzczony w kościele pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Strawczynie, czego dowodem jest przechowywana w parafii metryka jego chrztu.

W latach 1871 - 1893 ojciec Żeromskiego dzierżawił majątek w Ciekotach.

Psary – dziwięcioletni Stefan spędził jeden rok w szkole początkowej, po której dziś nie ma już śladu.

Od 1874 r. był uczniem Męskiego Rządowego Gimnazjum w Kielcach. Obecnie w budynku z XVIII wieku znajduje się Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego.

W 1886 roku rozpoczął studia w Instytucie Weterynarii w Warszawie. Niestety, z powodów finansowych i zmuszony został porzucić studia.

W 1889 r. Stefan Żeromski zaczął pracować jako guwerner w domach ziemiańskich w Łysowie k. Siedlec i Nałęczowie. Poznał tam żonę Oktawię z Radziwiłłowiczów Rodkiewiczową.

W 1892 r. wyjechał za granicę. Zwiedził Pragę, Monachium, Wiedeń i Zurich. W tym roku pojechał także po raz pierwszy do Zakopanego.

W latach 1892 - 97 pracował jako zastępca bibliotekarza w Muzeum Narodowym Polskim w Rapperswilu, w Szwajcarii.

W latach 1897 - 1903 mieszkał w Warszawie i pracował w Bibliotece Ordynacji Zamoyskich na Zamku Królewskim.

Od 1904 r. mieszkał przez rok w Zakopanem, potem znów w Nałęczowie, gdzie zbudował Chatę, dom góralski według projektu Stanisława Witkiewicza - ojca. Chata została wybudowana za honorarium otrzymane za powieść Popioły. Była letnim domem pisarza. Obecnie znajduje się tam muzeum jego pamięci i mauzoleum Adama Żeromskiego, syna pisarza.

W 1907 r. odbył podróż do Włoch.

Żeromski zainicjował założenie Uniwersytetu Ludowego, organizował kursy dokształcające dla uczniów szkoły rzemieślniczej. W jego domu, tzw. Chacie, prowadzono ochronkę i tajną szkołę. Z jego inspiracji w Nałęczowie powstała robotnicza grupa teatralna, która wystawiła zakazaną wówczas sztukę Adama Mickiewicza *Dziady część III*. W 1908 r. zmuszony został przez policję do opuszczenia Królestwa Polskiego. Mieszkał w Zakopanem i Krakowie.

W 1909 roku wyjechał z rodziną do Paryża, gdzie mieszkał przez trzy lata.

W 1912 r. wyjechał do Zakopanego a w 1913 r. zwiedził Florencję.

Po wybuchu I wojny światowej (1918 r.) przybył do Krakowa z zamiarem wstąpienia do Legionów i udania się na front. Próby te nie były skuteczne. Stefan Żeromski wrócił do Zakopanego.

W 1919 r. zamieszkał w Warszawie. Kupił dom w Konstancinie. Następnie przeniósł się do oficyny Zamku Królewskiego.

W 1921 r. odkrył Bałtyk (Gdynia-Orłowo), który stał się następną po Tatrach jego wielką miłością.

**Poeta, guwerner, bibliotekarz,
społecznik, polityk, prezydent,
„sumienie narodu polskiego”**

Polak, który w Niepodległej Polsce przeżył zaledwie 6 lat, 1 miesiąc i 6 dni

Opracowała mgr Jadwiga Nawara

<https://culture.pl/pl/tworca/stefan-zeromski>